

NİMET VE ŞÜKÜR*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

الْحَسَدُ يُفْسِدُ الْأَيْمَانَ، كَمَا يُفْسِدُ الصَّبْرُ الْعَسَلَ

(الديلمى عن بهز بن حكيم عن أبيه عن جده)

RE. 203/1 (El-hasedü yüfsidü'l-imane. kema yüfsidü's-sabru'l- asel.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a.Hased İyilikleri Yer Bitirir

Geçen derste hasedle ilgili bir hadis-i şerif okumuştuk.

İbn-i Mâce ve Ebû Ya'lâ, Enes RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

الْحَسَدُ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ، كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ؛
وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ، كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ؛
وَالصَّلَاةُ نُورُ الْمُؤْمِنِ، وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ
(ه.ع، عن أنس)

RE. 202/17 (El-hasedü ye'külü'l-hasenâti, kemâ te'külü'n- nâru'l-hatabe; ve's-sadakatu tudfiü'l-hatîete kemâ yutfiu'l-mâü'n- nâre; ve's-salâtu nûru'l-mü'mini. ve's-sıyâmu cünnetün mine'n- nâri.)

¹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.253, no:4200; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.267, no:6610; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.II, s.167, no:1421; İbn-i Zenceveyh, *el-Emvâl*, c.III, s.111, no:1032; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.247; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXVIII, s.45; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s330, no:3656; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

(*El-hasedü ye'külü'l-hasenâti kemâ te'külü'n-nâru'l-hatab*) “Hased, sevapları ve hasenatı, ateşin odunu yediği gibi yer, bitirir. (*Ve's-sadakatü tudfiü'l-hatîete kemâ yutfiu'l-mâü'n-nâr*) Sadaka ise günahları, suyun ateşi söndürdüğü gibi söndürür. (*Ve's-salâtü nâru'l-mü'mini*) Namaz mü'minin nurudur. (*Ve's-sıyâmu cünnetün mine'n-nâri*) Oruç da Cehenneme karşı kalkandır, ateşten korur.”

b.Hased İmanı İfsad Eder

Deylemî, Behz ibn-i Hakîm'den rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْحَسَدُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ، كَمَا يُفْسِدُ الصَّبْرُ الْعَسَلَ

(الديلمى عن بهز بن حكيم عن أبيه عن جده)

RE. 203/1 (*El-hasedü yüfsidü'l-imâne. kema yüfsidü's-sabru'l- asel.*) “Hased imanı ifsad eder, bozar, ishal ilacının balı bozduğu gibi.”

Birisi hasenatı gideriyor, evvelki tabirde. Bu tabirde de imanı ifsad ediyor. İmanın ifsadı, tabiatıyla daha büyük bir tehlike arz ediyor demektir.

İmam Gazâlî Hazretleri demiş ki:

“—Hased, taatları ifsad eder. İnsan gece gündüz boyuna ibadet eder, taat eder, hayır hasenât yapar, birçok sevaplar kazanır, kendisinin bir

² *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.461, no:7440; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.356, no:1131;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XII, s.193, no:11739.

şeyi var zanneder. Fakat bu hased onların hepsini ifsad eden çok büyük bir derttir. Kim ki bu hased derdine müptela olmuştur, o helak olmuştur. Onun için kurtuluş olmaz.”

Şu sana yeter ki; Allah-u Teâlâ, Felak Sûresi'nde hasedcinin hasedinden sığınmayı bize emrediyor:

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ
(الفلق:ه)

(*Ve min şerri hâsidin izâ hased.*) [Hased ettiğinde, hased edenin şerrinden Allah'a sığınırım.] (Felak, 113/5)

Şeytandan nasıl sakınmamız lâzım geliyorsa, nasıl eûzü çekerek Allah'a sığınmamız lâzım geliyorsa, hasedcinin hasedinden de Allah'a böyle sığınmamız lazım geldiğini, yani şeytanla hasedin bir olduğunu Allah-u Teâlâ bize bildiriyor.

Bu kötü huylar 60 tane kadar sayılıyor. *Hased* de bunlardan birisidir; *kibir* de bunun yanında, *gazab* da bunun yanında, *şehvet* de bunun yanında, *hırs* da bunun yanında, *tama'* da bunun yanında... 60 tane kadar bunlar böyle sayılıyor. Yani kötü huyların hepsi birbirinden beterdir.

Haset böyle olduğu gibi kibir iyi bir şey mi? Ücub iyi bir şey mi? Hırs iyi bir şey mi? Tama' iyi bir şey mi? Hepsi kötü olmakla beraber, nasıl hased imanı ifsad ediyorsa, diğerleri de öyle...

Onun için insan doğuştan da melek de doğmaz. İnsan olduğumuz için, yetişme tarzı insanda ne şekildeyse, bir kere öyle yetişti miydi ondan sonra onu eğebilmek kadar zor bir şey yoktur. Yetişirken insanın doğru yetişmesi lazım. Doğru yetişemediyse, böyle yamuk yumuk hasedle, kibirle, ucubla ve sair kötü huylarla yetişmiş, kemale gelmiş, nerdeyse ayağı çukura düşecek artık. Ondan sonra aklı başına geliyor, iyi huylu iyi bir insan olayım diyerek.

E bugün çok okuyoruz biz. Tahsil ilmi bugün çok, herkes çok yüksek bilgilere sahip. Bu bilgiler bize ne fayda veriyor arkadaş?

Bilgiyi inkâr edemeyiz, bilgiler hepsi iyi şeylerdir; fakat bir bilgi bizi kötülükten kurtarabiliyor mu? Kötü ahlâktan kurtarabiliyor mu? İyi bir ahlâk sahibi yapabiliyor mu?

Biliyoruz onun kötü olduğunu; kötü olduğunu da bildiğimiz halde içinde yuvarlanıp gidiyoruz. Atamıyoruz o kötülüğü üzerimizden, iyisini de alamıyoruz. İyisini alamadığımız, kötüsünü de atamadığımız takdirde, demek yetiştiğimiz gibi yetişip gidiyoruz öylece, nasıl yetiştiyse...

Şimdi Allahu Celle ve A'lâ hepsine birer ilaç vermiş, birer kolaylık da vermiş. Diyor ki bize; *estaizu bi'llâh*:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

(التوبة: ١١٩)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'teku'llâhe ve kûnû mea's-sâdikîn*) “Ey iman edenler, Allah’tan korkun ve sâdıklarla beraber olun!” (Tevbe, 9/119) buyuruyor.

“—Ey kullarım! Sizin hepiniz melek değilsiniz, hepinizin kıymeti çeşit çeşittir. Çeşit çeşit kıymete sahipsiniz; iyiniz de var kötünüz de var. Binâen aleyh iyilerin iyisi olan sâdıklar var ki iyi insanlardır onlar, ind-i ilâhîde makbul insanlardır.”

O makbul insanlar oldukları için bize de diyor ki:

“—Siz onlarla beraber olunuz. Onlarla oturup kalkınız, onlarla düşününüz. Onların hareketlerine kendi hareketlerinizi uydurunuz.” Siz de bakarsınız, hasediniz de gider, kibriniz de gider, gadabınız da gider, şöhretiniz de gider, şehvetiniz de gider. Siz de bir gün o sâdıklar gibi, hiç olmazsa ona benzeyen bir insan olursunuz. Ama onlardan uzak kaldığınız takdirde hüdâ-yı nâbit gibi büyür, hüdâ-yı nâbit gibi defnolunursunuz.”

Allah muhafaza etsin cümlemizi...

Bu sâdıklarla beraber olabilmeye bir misal:

Bir ateş var, yanıyor. Bu ateşin yanında durmak, karşıdan bakmak, bir de içine girmek var. Şimdi bir demirdir ki bilirsiniz soğuktur, serttir. Fakat bu demiri ateşin yanına korsak, ateş var yanında ama fayda etmez, ısınır o kadar.

Sobanın demirinin ısındığı gibi ısınır, ama içeri girerse, o kuvvetli ateşin içine girerse, herhangi bir demir onun haliyle halleniyor mu? O da kızarıyor mu?

“—Kızarıyor.”

Yakıyor mu kor ateş gibi?

“—Yakıyor.”

Yumuşuyor mu?

“—Yumuşuyor.”

Ondan sonra demirci onu istediği kılığa sokuyor. Çünkü yumuşadı artık, tabiatında yumuşaklık hasıl oldu. Ama karşıdan bakmakla, ne iyidir demekle olmuyor bu iş. İçine girmek, onun haliyle hallenmek lazım. Haliyle hallenmedikçe karşıdan onu sevmek, onun yanında, koltuğunun altında durmak para etmez. Haliyle hallenmek lazım, kendi halini onun haline uydurmak lazım. Uydurabildiğin takdirde en bahtiyar insan olaraktan gidersin bu dünyadan... Uyduramazsan, Allah’a çok yalvarmak lazım. Yine Allah fırsat veriyor, “İsteyin benden.” diyor.

Nasıl?

“—Yâ Rabbi! Beni iyi insanlarla buluştur ve beni o iyi insanlarla hallet. Hallolayım, içim dışım bir olsun onlar gibi.”

Ama sâdıklık da çok zor ha... Sâdık olabilmek, o da insanın Allah-u Teâlâ’nın lütfuna mazhar olmasına bağlıdır.

“—Peygamberler nasıl mazhar olmuş?”

Peygamberler müstesna insanlardır, Allahu Celle ve A'lâ onları tertemiz yaratmış da göndermiş. Sâdıklar da böyledir, yalnız peygamber değildir. Peygamber olmamakla beraber onlar da Cenâb-ı Hak tarafından öyle bir lütf u ilahiye mazhar olarıktan aralarımıza serpilmiş bahtiyar insanlardır. Ama fakirdir, ama evi barkı yoktur, ama üstü başı da çok cemiyetin modasına uymaz. Uymaz ama sözünde sadâkat, içinde sadâkat, içinde dışında Allah'ın nuru vardır. Bu Allah'ın nuru ile içini dışını böyle yakan insanın sadâkati, dilindeki neyse içindeki de odur, içindeki neyse dilindeki de odur.

Sadâkat içi dışı bir olmak. Ama o birlik hakka uygunlukta olması lazım. Mesela gâvurlar da bugün doğru söylüyor. O gâvurlar da doğru söylüyor diyerek, bu sâdıkların arasına mı sokacağız onları?

Hayır. O doğruluğun hakka muvafık olması lazım. Hakka muvafık olmayan doğruluklar şeytanî hareketlerdir, bir fayda etmez.

Onun için bu hased, bazı çocuklarda daha çocukken vardır. Kardeşinin gözüne sokar parmağını, öldürmeye çalışır, istemez onu. Yaradılış itibariyle cibilliyetinde var, kardeşini sevmiyor, öldürmeye çalışıyor. Çocuk, bilmeyerek ama...

İnsanlarda bu hased gibi daha birçok kötü huylar vardır. Bu hased huyunu insan bilir ama, atması kadar zor şey de yoktur. Çok riyazet edeceksin, aç duracaksın, oruç tutacaksın, iyi insanların arasında bulunacaksın, Cenâb-ı

Hakk'a yalvaracaksın:

“—Aman yâ Rabbi! Beni de şu iyilerin arasına kabul et. Bu iyilerin halleriyle beni de hallendir!” diyerekten gözlerinden de yaşlar akıtmak suretiyle, candan istediğin takdirde Allah-u Teâlâ'nın lütfuna mazhar olursan, ne mutlu sana...

Hased imanı ifsad eder.

İman ne kadar kıymetli bir şey! Bu ifsad olduktan sonra, işe yaramaz bir hale geldikten sonra, ne yapacaksın bu insanı, ne faydası olur? Yük olur sana, başka bir şey olmaz.

Onun için insan için yalnız namaz kılmak, oruç tutmak kâfi gelmiyor. Namazımızı kılmakla, orucumuzu tutmakla beraber kötü huyları da bulup üzerimizden atmak, iyi huyları bulup onları birer birer almamız lâzım! Hep birden de olmaz, birer birer üzerimize mal etmeye çalışmamız borcumuzdur.

c.Hikmet ve Uzlet

Beyhakî ve İbn-i Lâl, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.139, no:136; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.153; Vüheyb in-i Verd Rh.A'ten.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.152, no:2771; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.442; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.372, no:6998; *Câmiü's-Sağîr*, c.I, s.357, no:3828;

Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.363, no:1158.

الْحِكْمَةُ عَشْرَةٌ أَجْزَاءٍ؛ تَسَعَةٌ مِنْهَا فِي الْعُزْلَةِ،

وَوَاحِدٌ فِي الصَّمْتِ

(ق. فى الزهد، وابن لال عن أبى هريرة)

RE, 203/4 (*El-hikmetü aşeretü eczâin; tis'atün minhâ fi'l-uzleti, ve vâhidün fi's-samti.*)

(*El-hikmetü aşeretü eczâin*) “Hikmet on parçadır; (*tis'atün minhâ fi'l-uzleti*) bunun dokuzu uzlette, halktan kendini uzak tutmakta, (*ve vâhidün fi's-samti*) biri de susmaktadır.”

Hikmet büyük bir nimettir. *Innâ a'taynâ ke'l-kevser'*deki Cenâb-ı Hakk'ın vaad ettiği hikmet kime verilmişse, dünyanın da ahiretin de bütün nimetlerine mazhar demektir.

Ayet-i kerimede buyruluyor ki:

وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا

(البقرة: ٢٦٩)

(*Ve men yû'tel-hikmete fekad ûtiye hayran kesîra*) “Kime hikmet verilmişse, şüphesiz ona çokça hayır verilmiş demektir.” (Bakara, 2/269)

Ama burada diyor ki:

“—Hikmet 10 tanedir, 10 çeşittir, 10 parçadır. Bunun 9 tanesini ayrılıkta, uzlet halinde bulabilirsin.”

Uzlet demek, yalnızlık hali. Yalnızlık haliyle, bir yere çekilmiş köşeye, inziva diyorlar ya.

Köşeye, inzivaya çekilmişsin, Kitab-ı İlâhî'yi okuyorsun, namazını kılıyorsun, cemiyetin işlerine karışmıyorsun. İyilerine karışmak borcumuz ama iyisine de şöyle karşıdan gücün yettiği kadar karış! Ama önce bir kere sen kendini iyilerin arasına sok da, iyi bir hale gel! Ondan sonra senin bütün halin cemiyete faydalı olur. Sen, “Ben cemiyete faydalı olacağım!” derken kendini de yakarsın, cemiyetini de yakarsın. Hiçbir şey yapamazsın çünkü kendin olmamışsın.

Ham bir adam ne fayda verecek cemiyete? Hiçbir fayda veremez. Verecek 5 kuruş 10 kuruş bir para, onunla omuzlarını kabartacaksın. Yahut yapacaksın bir iş, onunla kendini mağrur bir hale sokacaksın. Şehvetin, şöhretin altında yıkılıp gideceksin.

Onun için, hikmetin onda dokuzu uzlette... Çekileceksin bir kenara, Allah ile baş başa kalacaksın. Mahlûkla değil, mahlûkların sahibi Hz. Allah ile baş başa kal bakalım! Bir gün kal bakalım yâhu... Bir gün otur evinde de, Allah ile kal bakalım!

Halbuki bizim büyüklerimiz senelerce yapmışlar bu işi. Ebû Tâlib-i Mekkî Hazretleri 11 veya 12 sene Mekke dağlarında yalnız başına gezmiştir. Ot yemek suretiyle taayyüş etmiş, bütün vücudu da yeşile boyanmış adamcağızın. Ondan sonra Mekke'ye gelmiş de meşhur eserini, *Kûtü'l-Kulûb*'unu yazmış.

Onun için, hikmet denilen şey ancak uzlet haliyle insanların içine Allah tarafından konulur. Kendi malın değil o senin. Hiçbir şey kendi malımız olmadığı gibi, o hikmet de kendimizin değildir, Allah verirse olacaktır. Onu da uzlette veriyor.

Peygamberimizin sözüyle;

“—Hikmetin dokuz tanesi uzlette, birisi de sükûtta...”

Bizim çenemizi kapamanın imkânı yok. Sabahtan akşama kadar gır gır, vır vır... Boyuna muhabbet ediyoruz. Bu muhabbeti Allah'ın zikrine çevirsek de “Allah... Allah... Allah...” desek, ne mutlu bize!

Fakat azıcık Allah desek, “Aman deli oluyoruz yahu. Aklım başımdan gidiyor!” diyerekten veryad u figanlar kopar. “Bunaldım, sıkıldım...” diyenler olur.

Nefis de meydan vermez, şeytan da meydan vermez;

“—Aman ne yapıyorsun sen? Bu kadar işler var yapılacak. Şimdi onları bırakıp da burada oturdun, Allah diyorsun ya, olur mu bu?” der. Envai çeşit sıkıştırmalarla bizi dışarı atar, “Biraz ferahlanalım, rahatlayalım!” diye cemiyetin içerisine döneriz.

“—Ama günahlara gireceğiz?” Allah bilir orasını.

Onun için, hikmetin dokuzu uzlette, bir tanesi de sükûtta... Yapabiliyor musun? Olur mu?

“—Olmaz! Bugün yapamayız bu işi...”

Yapamazsak, ne kadar zor bir durumdayız bak! Allah kusurlarımızı affetsin...

d.Hilim Sahibi Seyyiddir

Hatîb-i Bağdâdî ve Deylemî, Enes in-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

الْحَلِيمُ سَيِّدٌ فِي الدُّنْيَا وَسَيِّدٌ فِي الْآخِرَةِ
(خط. والديلمي عن أنس)

RE. 203/5 (*El-halîmü seyyidün fi'd-dünyâ, ve seyyidün fi'l- âhireti.*)

(*El-halîmü seyyidün fi'd-dünyâ*) “Halîm olan kimse, dünyada seydidir, (*ve seyyidün fi'l-âhireti*) ahirette de seydidir.”

Halîm, hilim sahibi demektir. Hilim, yumuşaklık ahlâk-ı hamîdenin birincisidir.

Peygamberimiz peygamber-i âhir zaman iken, Allahu Teâlâ'nın desteğine, yardımına, nusratına mazhar olmuşken, Allahu Teâlâ onu tertemiz, bütün kuvvet kudretiyle böyle bize vermişken, o Peygamberi âhir zamanın huylarından birisi de hilim sıfatıydı. Bizde ise onun yerine gazap sıfatı var.

Azıcık birisi karşımıza çıkıp bize karşı bir efelik yapsın, ne yaparız? Gücümüz varsa, gücümüz nisbetinde adamın ağzını burnunu dağıtırız.

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.129, no:5810; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.208, no:11765.

Gücümüz yoksa, o zaman boynumuzu eğeriz ama gücümüzün yetmediğinden. Gücümüz yetse onun ağzını burnunu dağıtırız.

Niçin? Halim sıfatının yerine gazap sıfatı var bizde. Gazap ise şeytan sıfatıdır.

Onun için, bak şimdi o hasedde de iki şey söyleyecektim, unuttum: Hased ilk günah. Yeryüzünde yapılan ilk günah hasedir. Birisi şeytanın Adem AS'a hasedi. Şeytan çekemedi Adem AS'ı:

“—Ben varken Adem ne olacak? Ben buna secde etmem.” dedi. Demek ki hased bir kere şeytanın sıfatı.

İkincisi de Hâbil ile Kâbil'in meselesi. İki kardeşten birinin diğerini öldürmesi hasedin neticesi. O kadar kötü bir şey.

Hilim, gücü yettiği halde karşısındakinin kabahatini affetmek. Gücü yetiyor, dövecek, ceza verecek, her şeyi yapabilecek ama karşısındaki özür dilediği vakit, “Pekiye, haydi affettim!” diyor. Bu affedebilmek hilim sıfatıdır.

Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücûd Hazretleri de Kur'ân-ı Azîmüşşân'da Peygamber Efendimiz'i överken buyuruyor ki:

وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

(آل عمران: ١٥٩)

(*Ve lev künthe fazzan galîza'l-kalbi len faddû min havlik*) “Ey Habibi zîşânım! Eğer sen sert bir adam olaydın; kaba, katı yürekli bir kimse olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi.” (Âl-i İmran, 3/159)

“—Peygamberliğinle beraber o sertlik, gazap hali sende olsaydı, senin etrafından insanlar dağılırdı, böyle toplanamazlardı. Bu toplanmanın yegâne sebebi sendeki hilim sıfatıdır.” buyuruyor.

Efendimiz yerine göre, düşmana karşı gazûb idi. Kızdığı vakitte buraları böyle şişerdi.

Mekke-i Mükerreme fetholundu. Fetih oldu, fakat Peygamber SAS’ın düşmanlarının hepsi de orada. Hepsi birer fare deliği aradılar kaçmak için... Kimisi kaçıyorlar, kimisi Mekke’yi terk edip başka diyarlara, kabilelere filan gidecekler. Duramazlar çünkü Efendimiz SAS zaptetti artık Mekke’yi. Onların orada barınmasına imkân yok.

Geldi birisi dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah! Filan filan gidiyorlar, memleketi terk ediyorlar. Bunlar için senden şefaath istiyoruz.”

“—Pekiyi, affettim.” dedi “Siz söyleyin onlara, Rasûlullah sizi affetti diye de geri dönsünler, gitmesinler memlekette dışarıya!” dedi.

“—Bir af alâmeti verseniz yâ Rasûlallah!” dedi.

Mübarek çıkardı sarığını;

“—Götür ver onlara, eman alâmeti olarak bildir ki, ben onları affettim.”

Şimdi onlar, affolunduklarını anladılar, geldiler Rasûlüllah'ın huzuruna. Rasûlüllah dedi ki:

“—İman edin!”

“—Yâ Ebe'l-Kâsım, iki ay bana mühlet ver. Ben şimdi iman edemem sana...” dedi.

Bak şimdi, o kadar küfrüyle beraber kaçıyor, af olunuyor. Şimdi gelmiş Rasûlüllah'ın huzurunda diyor ki, “İki ay mühlet ver!”

Dedi ki Efendimiz:

“—Dört ay sana mühlet, dört ay. İslâm haktır, hak olan şeyi hiçbir şey kapayamaz ki. Onun için sen dört ay da, dört sene de olsa, ne zaman olursa yine iman edecek, müslüman olacaksın! Binâen aleyh fırsatı kaçıрма!” dedi.

En nihayet hepsi huzûr-u Rasûlüllah'a geldiler, iman ile müşerref oldular, el-hamdü lillâh...

Ne sayesinde? Rasûlüllah'ın hilmi sayesinde...

E onları tutup kesseydi ne olacaktı? Keserdi ama kesmedi.

Tarih Peygamber SAS'in bu halini altın kalemlerle yazıyor o zaman. Hilim büyük bir sıfattır.

Rivayet ederler, misafirler gelmiş bir büyüğe. Bir hizmetkâr köle çorba getirirken nasılsa ayağı

takılmış, çorba tasını o evin sahibi olan emirin çocuğunun üzerine düşürmüş, dökmüş. O kaynar yemek körpe çocuğun üstüne dökülünce, çocuk yanmış ölmüş. Ölünce şimdi, zavallının canı da çekilmiş korkudan;

“—Eyvah ben de gittim.” demiş.

Efendisi gelince, efendisinden özür dilemiş. Efendisi onu affetmiş.

وَاللُّيْحُ بُ الْمُحْسِنِينَ
(آل عمران: ١٤٨)

(*Vallàhu yuhibbü'l-muhsinîn*) [Allah, güzel davrananları sever.] (Âl-i İmran, 3/148) diye kölelikten azad etmiş. Bir sürü de hediyelerle onu taltif ederek yollamış.

Hilim sıfatı böyle olur. Allah-u Teâlâ hepimizi affetsin de hilim sıfatıyla sıfatlanmak nasib eylesin...

(*El-hilmü seyyidü'l-ahlâk*) diyor. “O hilim, o yumuşaklık ahlakın seyyidi, başı...”

Sertlikle olmaz hiç. Tatlı dil, güler yüz yılanı yuvasından çıkarır derler. Sertlikle sen bana sertlenirsin, ben de sana sertlenirim, ikimizin de arası açılır. Ne sen beni seversin ne ben seni severim, olur cemiyet darmadağın...

e.Nimete Şükür

Deylemî, Hz. Ömer RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

الْحَمْدُ عَلَى النِّعْمَةِ، أَمَا نُلِزْوَالِهَا

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ عُمَرَ)

RE. 203/6 (*El-hamdü ale'n-ni'meti, emânün li-zevâlihâ.*)

(*El-hamdü ale'n-ni'meti*) “Nimete hamd etmek, (*emânün li-zevâlihâ*) o nimetin gitmesine karşı emandır.

Cenâb-ı Hak bize çeşitli nimetler veriyor el-hamdü li'llâh. Hele bu senelerde verdiği nimetlerin ne haddi var ne hududu var. Bizim bu kadar liyâkatsızlığımızla beraber, günahlarımızla beraber nimetleri böyle başımızdan taşıyor.

Buna karşı bizimde ne yapmamız lazım? El-hamdü li'llâh diyerek hiç olmazsa bir hamd etmemiz lazımdır ki, o zaman o nimetler bizim elimizde durabilsin.

Biz bir yere gittik de, bir arkadaşımızın köy evine. Bahçeden meyvalar topladılar getirdiler böyle sinilerle, her çeşit meyveden bol bol var...

Aramızda bir Avrupa'yı gören bilen bir efendi vardı:

⁵ Deylemî, *Müsnedül-Firdevs*, c.II, s.155, no:2783;

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.255, no:6421; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.210, no:11768.

“—Vallâhi, bu nimet saraylarda bulunmaz. Kâfirlerin saraylarında bulunmaz; çünkü taneyle alıyor elmayı, armudu, öteyi beriyi... Ona da çok para vermek suretiyle, kim bilir ne kadar zorlukla yiyordur onları.” dedi.

E bizde de el-hamdü lillâh en fakirimizin evinde neler var değil mi? Nimetler var.

Geçen bir arkadaş yine Avrupa seyahatine giderken, onlar böyle dükkanlardan teker teker alırlarken, bizimkiler alışmışlar tabii okka okka almaya, sandıklarıyla almaya.

“—Adamlar gözlerini açtılar da bize bakıyorlar. ‘Bunlar nasıl adam yahu?’ diyerekten.”

Yani o kâfirlerin paraları çok ama Allah-u Teâlâ'nın bize verdiği nimetler onlarda yok... Üzümümüz öyle, meyvalarımız öyle, kavunlarımız karpuzlarımız öyle, sularımız öyle... Her şeyimiz öyle el-hamdü lillah.

Bu nimetlere karşı bize düşen;

“—El-hamdü lillâh, ya Rabbi sana çok şükür!” diye ona hamd etmemizdir, ki o elimizde kalsın.

f.Peygamber SAS'in Bir Hamdi

Ebû Dâvud ve Ebû Nuaym, Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ لِمِنْ أُمَّتِي، مَنْ أَمِرْتُ أَنْ
أَصْبِرَ نَفْسِي مَعَهُمْ

(د. حل. عن أبي سعيد؛ طب. عن عبد الرحمن؛ حل. عن سلمان)

RE. 203/7 (*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale min ümmetî, men ümirtü en asbira nefsi meahüm.*)

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale min ümmetî*)
“Hamd olsun o Allah’a, ümmetinden öyle kimseler yarattı ki, (*men ümirtü en asbira nefsi meahüm*) onlarla birlikte zikrederek sabretmemi emretti.”

Bak bu ne kadar güzel. Cenâb-ı Peygamber SAS diyor ki:

“—Ben o Allah’a hamd ederim ki, hamd o Allah’a mahsustur ki, benim ümmetimin arasında öyle bahtiyarlar insanlar yaratmıştır ki, beni onlarla beraber durmaklığımla emrediyor Allah.”

Benim onlarla beraber olmamı emrediyor Allah-u Celle ve A'lâ.

⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.X, s.85, no:3181; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.357, no:8866; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.335, no:10492; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.160; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.382, no:1151; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.342; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.343; Selman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.177, no:34552; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.213, no:11775.

Ne sabırlı insanlar var, o sabırlılarla beraber olmamı emrediyor.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِي نَادَعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ
وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ هُ

(الكهف: ٢٨)

(*Va'sbir nefseke mea'llezîne yed'ûne rabbehüm bi'l-gadâti ve'l-aşıyyi yürîdûne vechehû*)
“Sabah akşam rablerine, onun rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte candan sabret.” (Kehf, 18/28)

Bu ayet-i kerîme nâzil olduğu vakitte:⁷

فَخَرَجَ يَلْتَمِسُهُمْ، فَوَجَدَ قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى، مِنْهُمْ ثَائِرُ الرَّأْسِ، وَجَافِي الْجِلْدِ، وَذُو الثَّوْبِ
بِالْوَاحِدِ؛ فَ لَمَّا رَأَاهُمْ جَلَسَ مَعَهُمْ، وَقَالَ:
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ أُمَّتِي، مَنْ أَمَرَنِي بِاللُّأْمِ
نُ أَصْبِرَ نَفْسِي مَعَهُمْ

(ابن الاثير عن عبد الرحمن بن سهل بن حنيف)

(*Feharace yeltemisühüm*) Rasûlüllah SAS,
“Bunlar kimdir acaba? Allah emretti bana, ben onlarla beraber olacağım. O bahtiyarlar nerededir?” diye aramaya başlamış.

⁷ İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.699; İbn-i Kesir, *Tefsir*, c.V, s.153; Abdurrahman ibn-i Sehl ibn-i Huneyf RA'dan.

(*Fevecede kavmen*) “Bir kavmi buluyor ki, (*yezürûna’llâhe teâlâ*) “Oturmuşlar bir tarafta, ‘Allah... Allah... Allah...’ diye zikrediyorlar.”

(*Minhüm sâiru’r-re’si, ve câfi’l-cildi, ve zü’s-sevbi’l-vâhidi*) “Esvapları ona göre, üstleri başları ona göre, yani zuafâ tabakası... (*Felemmâ raâhüm*) Onları gördü, (*celese meahüm*) onlarla beraber oturuverdi Efendimiz SAS ve dedi ki:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ أُمَّتِي، مَنْ أَمَرْتُ أَنْ
أَصْبِرَ نَفْسِي مَعَهُمْ

(*El-hamdü li’llâhi’llezî ceale min ümmetî*) “Hamd olsun o Allah’a, ümmetinden öyle kimseler yarattı ki, (*men ümirtü en asbira nefsi meahüm*) onlarla birlikte zikrederek sabretmemi emretti.”

Onun için fakiri, fukarayı, zuafâyı sakın hor görme! Bu mülk Allah’ındır. Seni milyoner yapan, seni büyük ilimlerin sahibi yapan, sana envai çeşit nimetler veren Allah onu da öyle yaratmış, o da Allah’ın aynı kuludur sen de Allah’ın aynı kulusun. Belki o cennetlik kuludur belki sende de bir şey yoktur.

Onun için hepimiz birbirimizi daima sevip sarılmak ve kaynaşmak, birbirlerimizin kusurunu görmemek suretiyle büyük küçük, zengin fakir, hepimizin bir Allah’ın kulu olduğumuzu göstermemiz lazım!

g. Yemek Duası

Neseî, İbnü's-Sünnî, Hâkim, İbn-i Mürdeveyh, Beyhakî ve Ebû Dâvud, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ، وَمَنْ عَلَيْنَا
فَهَدَانَا، وَأَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكُلَّ بَلَاءٍ حَسَنٍ أَبْلَانَا؛
الْحَمْدُ لِلَّهِ غَيْرِ مُودَعٍ وَلَا مُكَافِيٍّ، وَلَا مَكْفُورٍ وَلَا
مُسْتَغْنَى عَنْهُ؛ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا مِنَ
الطَّعَامِ، وَسَقَانَا مِنَ الشَّرَابِ، وَكَسَانَا مِنَ الْعُرَى،
وَهَدَانَا مِنَ الضَّلَالِ، وَبَصَّرَنَا مِنَ الْعَمَى، وَفَضَّلَنَا
عَلَى كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِهِ تَفْضِيلًا، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ

(ن. و ابن السنی، ك. و ابن مردويه، هب. د. عن أبي هريرة)

RE. 203/8 (*El-hamdü li'llâhi'llezî yut'ımü ve lâ yut'amü, ve menne aleynâ fehedânâ, ve et'amenâ ve sakânâ, ve külle belâin hasenin*)

⁸ Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.82, no:10133; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.242; Neseî, *Amelü'l-Yevmi ve'l-Leyleh*, c.I, s.269, no:302; İbnü's-Sünnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.II, s.427, no:484; Beyhakî, *Deavâtü'l-Kebîr*, c.II, s.228, no:457; Ebü's-Şeyh, *Ahlâku'n-Nebiyi*, c.II, s.220, no:641; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.257, no:40850; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.217, no:11782.

eblânâ; el-hamdü li'llâhi gayra müveddein ve lâ mükâfiin, ve lâ mekfûrin, ve lâ müstağnâ anhü; el-hamdü li'llâhi'llezî et'amenâ mine't-taàmi, ve sekânâ mine's-şerâbi, ve kesânâ mine'l-urâ, ve hedânâ mine'd-dalâli, ve bassaranâ mine'l-amâ, ve faddalenâ alâ kesîrin min halkihî tafdîlâ; el-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn.)

(El-hamdü li'llâhi'llezî yut'ümü ve lâ yut'amü)
“O Allah’a hamd olsun ki yedirir, kendisinin yemeye ihtiyacı yoktur. *(Ve menne aleynâ fehedânâ)* Bize ihsanda bulunur, bize hidayet eder. *(ve menne aleynâ fehedânâ)* Bizi yedirir, içirir, *(ve külle belâin hasenin eblânâ)* bizi tatlı belalarla imtihan eder.”

(El-hamdü li'llâhi gayra müveddein ve lâ mükâfiin) Arası kesilmeyen nimetlerinin karşılığı ödenemeyecek olan, *(ve lâ mekfûrin, ve lâ müstağnâ anhü)* kendisine karşı nankörlük yapılamayacak olan ve kendisine muhtaç olmamaya imkan bulunmayan Allah’a hamd ederim.”

(El-hamdü li'llâhi'llezî et'amenâ mine't-taàmi)
“O Allah’a hamd olsun ki, bize yiyeceklerden yedirdi, içeceklerden içirdi. *(Ve kesânâ mine'l-urâ)* Çıplaklıktan giydirdi. *(Ve hedânâ mine'd-dalâli)* Dalâletten hidayete erdirdi. *(Ve bassaranâ mine'l-amâ)* Bizi körlükten görür hale getirdi. *(Ve faddalenâ alâ kesîrin min halkihî tafdîlâ)* Mahlûkatının çoğuna da bizi üstün kıldı. *(El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn)* Hamd, Alemlerin rabbi olan Allah’a mahsustur.”

Allahu Celle ve A'lâ öyle Allah'tır ki, dünya kurulduğundan kıyametine kadar bütün mahlûkatın hepsini it'âm eder.

Yalnız mahlûk biz değiliz; denizinde bu kadar var, dağında bu kadar var, taşında bu kadar var... Envai çeşit, bildiğimiz bilmediğimiz sürülerle mahlûku var. Bunların hepsinin rızkını Allah veriyor.

Bir kitapta biz zaman okumuştum, denizin dibinden bir kaya çıkmış, bulmuşlar. Kaya kocaman bir taş parçası, ne kadarsa, yosun tutmuş üzerinde. Adam almış o taşı, ne kadar zaman kullandıysa taş kırılmış bir gün. Bakmış ki o taşın içerisinde kocaman bir kurt...

Allaaah, yâ Rabbe'l-âlemîn! Denizin içerisinde, taşın içerisinde bu kurdu sen besliyorsun yâ Rabbi! Bazı ağaçlarımızın içerisinde de çıkıyor ya öyle. Bunların hepsinin rızkını veren yine Allah. Yerleri yarıyorlar, deliyorlar, yerin bilmem kaç metre altından şöyle hayvan çıkıyor böyle hayvan çıkıyor. Orada da o besleniyor; ne havası var, ne güneşi var, ne bir şeyi var.

Onun için kâinattaki varlıkların hepsini it'âm eden Allah-u Celle ve A'lâ'dır. Kendisinin yemeye içmeye hiçbir ihtiyacı yoktur. Bunların hepsinden münezzehtir.

Bu dua, yemek yedikten sonra yapılan dualardan, Efendimizin dualarından bir tanesidir. Efendimiz SAS yemeğin arkasından böyle dua ediyor Hz. Allah'a... Bunları hepimizin yapabilmesi ne büyük bir bahtiyarlıktır. Ama bunların hepsine bizim gücümüz yetmiyor. Hiç olmazsa en kısası:

“—*El-hamdü li’llâhi rabbi’l-âlemin yâ Rabbi!*”
demek lâzım! Bir insan yemeğe başlarken;

“—Bunu veren Allah’tır, çok şükür el-hamdü lillâh. Bana da bu yemek kuvvetini vermiştir. Ağzıma tat da vermiştir, sıhhatim de yerindedir. *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm.*”
diyerek başlamak kadar büyük devlet yok.

Karnı doyunca da hiç olmazsa;

“—*El-hamdü li’llâh, sümme el-hamdü li’llâh.*”
demek lâzım!

Bunu herkes diyebilir. Uzununu diyemezse de bu kısasını herkes der.

Bir yemeğin evveli besmele ile başlar, ahiri de böyle hamd ile biterse, o yemek insanın vücuduna baştan aşağı şifa olur. Binâen aleyh, başında besmelesi yok, arkasında da hamdelesi yoksa, her gün bal ile, baklava ile beslesen onun vücuduna şifa değildir o.

Ama diyeceksin:

“—Hocaefendi bak gâvurcuklara, ne güzel sağlam vücutları var hepsinin. Besmele de bilmezler, hamdele de bilmezler; ama sıhhatleri yerlerindedir.”

Aziz kardeş! Sağlıklı olmak bu vücudun yaşaması değil, sağlık gönlün yaşamasıdır. Gönlü ölen insanın vücudunun yaşamasının ne kıymeti var? Hiçbir kıymeti yoktur, iş gönüldedir. Gönlün hayatı olmadıktan sonra vücudun hayatı neye yarar?

Hayvanda da hayat var. Biniyorsun üzerine seni istediğin yere götürüyor işte. Onun da hayatı var, o hayattan başka bir hayata benzemez ki. Gönül olmadıktan sonra hayatın hiç kıymeti yoktur. İnsanın hayatı gönlüyledir, gönül de Allah ile dir. Allah'sız gönül ne işe yarar?

Onun için; (*Ve bassaranâ mine'l-amâ*)
“Körlükten de bizi Allah kurtarmış, her şeyi gösteriyor bize.”

Ama diyor ki Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'de:

“—Öyle insanlar vardır ki, gözleri vardır ama göremezler. Kulakları vardır ama işitmezler. Dilleri vardır ama söylemezler. Gözü kör, kulağı sağır, dili dilsiz adam... Her şeyden beter, her şeyden fena bir insandır o ama sûretâ insan.

Onun için, “Allah-u Teâlâ'ya hamd ederim ki, bana o körlüğü de vermemiştir.” diyoruz.

Öteki kör, sopasını kaka kaka gider, gözü yoktur ama bahtiyardır. Birçok günahlardan mahfuzdur ve Allah-u Teâlâ ona göz vermediği için, imanlı gittiği takdirde cennete de onu koyacaktır. Fakat bizim gözümüz var. Gözümüz olduğu halde hakkı göremiyoruz, hakikati göremiyoruz. Şu varlığa bakıp da bu varlığın sahibini bulmakta güçlük çekiyoruz. Ya bugün o kadar ilim var ki, bugünkü ilme eski insanların akılları eremezdi.

Bu günkü bu hava ilmi, gök ilmi ne kadar açılmış, genişlemiştir. Bu tepemizde duran milyonlarca, milyarlarca yıldızların hepsinin az çok ilimleri keşfolunmuştur.

Bunları böyle boşlukta tutan, bunları böyle yaratan, tekvin eden, döndüren, bizi de bu dünyanın içerisinde bu hallerle döndüren Hz. Allah-u Celle ve A'lâ'nın kuvvetinden başka hangi kuvveti söyleyebilirsin aziz kardeş?

Her kuvvet bâtıldır, ancak Allah-u Teâlâ'nın kuvvetidir bunları tutan kuvvet. Onun için dâimâ hamd etmek lâzım!

(Ve faddalenâ alâ kesîrin min halkihî tafdîlâ)
“Mahlûkatının çoğuna da bizi üstün kıldı. Mü'min kullarını bâhusus, diğer mahlûklarıyla hiçbir zaman müsâvi tutamazsın.”

Mahlûku çok Cenâb-ı Hakk'ın, fakat iman sahibi tafdil olunmuştur, üstünlüğü vardır. O üstünlük dolayısıyla Cenâb-ı Hakk'a yine hamd ederiz ki:

“—El-hamdü lillâh yâ Rabbi! Bize bir de iman verdin. Hem mü'min yaptın hem imanımızla bize ameller nasib ediyorsun. Nimetlerini de başımızdan aşağı yağıdırıyorsun!” diyerek dualar etmek de elbette boynumuzun borcu.

h.Fâtiha Sûresi Hakkında

Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.208, no:5102; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.45, no:2218; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.436, no:2324; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.282, no:2635; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.560, no:2518; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.220, no:11786.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ سُبُّ عُ آيَاتٍ، إِحْدَاهُنَّ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَهِيَ السَّبُّ عُ
الْمَثَانِي، وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَهِيَ أُمُّ الْقُرْآنِ، وَهِيَ
فَاتِحَةُ الْكِتَابِ

(ق. عن أبي هريرة)

RE. 203/10 (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîne seb'u âyâtin, ihdâhünne bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîmi, ve hiye's-seb'u'l-mesânî, ve'l-kur'âni'l-azîm, ve hiye ümmü'l-kur'âni, ve hiye fâtihatü'l-kitâbi.*)

(*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîne seb'u âyâtin*) “Fâtiha Sûresi yedi ayettir. (*Ihdâhünne bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîmi*) Birincisi Besmele'dir. (*Ve hiye's-seb'u'l-mesânî*) Fatiha Seb'ü'l-Mesânî'dir, tekrar edilen yedi ayettir. (*Ve'l-kur'âni'l-azîm*) Kur'ân-ı azîmdir. (*Ve hiye ümmü'l-kur'âni*) O Ümmü'l-Kur'an'dır, Kur'an'ın anasıdır. (*Ve hiye fâtihatü'l-kitâbi*) O Fâtihatü'l-Kitâb'dır.

Şimdi ilk namazımızın başında okuduğumuz bir Elham sûresi var ki Cenâb-ı Hak bize diyor ki;

“—Siz benim huzuruma geldiğiniz vakitte ne diyeceğinizi bilemezseniz, ben size öğreteyim de siz de öyle deyin.” Nasıl?

“—İşte evvela (*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) [Rahmân ve Rahîm Allah'ın adıyla...] dersiniz. Sonra, (*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn*)

[Hamd, bütün övgüler, senâlar alemlerin Rabbi Allah içindir, Allah'a aittir.] dersiniz!” buyuruyor.

Bu sûre-i hamdi okurken, hiç olmazsa Cenâb-ı Hakk'a bir hamd ediyoruz.

İşte bu Fâtiha Sûresi yedi ayetten ibarettir. Bunun birinci ayeti besmeledir. İmam Şafîî'nin kavline göre, besmele Fâtiha'nın içinden sayılmıştır.

O Ümmü'l-Kur'an'dır, Kur'an'ın anasıdır ve Fâtihatü'l-Kitâb'dır. Bütün Kur'an 6000 küsur âyet, hepsi Fâtiha'nın içerisindedir. *Fâtiha*'yı bir insan tamamıyla anladı mı, Kur'anı anlamış demektir. Fâtiha'nın hülâsası *Bi'smi'llâh*'tadır. *Bi'smi'llâh*'ın hülâsası *Bi'smi'llâh*'ın be'sindedir. Yani kulun kendisini yaradan Allah'a bağlanmasıdır. Kul kendisini Allah'a bağladı mı, her şey ona sunulur, verilir.

i.Ebû Cehil, Bu Ümmetin Firavunu

Ahmed ibn-i Hanbel, Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَخْرَاكَ يَا عَدُوَّ اللَّهِ، هَذَا كَانَ
فِرْعَوْنَ هَذِهِ الْأُمَّةِ، يَعْنِي أَبَا جَهْلٍ

(حم. عن ابن مسعود)

¹⁰ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.444, no:4246; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIV, s.374, no:37852; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VI, s.102, no:9961; İbn-i Abdî'l-ber, *el-İstîâb*, c.I, s.303, Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

RE. 203/11 (*El-hamdü li'llâhi'llezî ahzâke yâ adüvva'llâhi, hâzâ kâne fir'avne hâzihi'l-ümmeti, ya'nî ebâ cehlin.*)

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ahzâke yâ adüvva'llâhi*)
“Ey Allah’ın düşmanı, seni zelil eden Allah’a hamd olsun! (*Hâzâ kâne fir'avne hâzihi'l-ümmeti*) Bu ümmetin firavunu bu idi.

Şimdi bak aziz kardaş!

Allah-u Teâlâ’nın sâdık kulları olduğu gibi, bedbaht kulları da vardır. Bu Ebû Cehiller gibi, Şeddatlar gibi, Nemrutlar gibi de kulları vardır ki, bunlar adüvvullahtır, Allah’ın düşmanıdır.

Bu Allah’ın düşmanlarından da o şeytandan korunduğumuz gibi, hâsidlerden korunduğumuz gibi korunmakla mükellefiz.

“—Yâ Rabbi! Bunların şerrinden bizi muhafaza et!” diyerek sığınacağız Allah’a.

Şimdi bu Ebû Cehil, Bedir Savaşı’nda topladı Mekke’nin, Kureyş’in dinsizlerini, Rasûlüllah’ı, İslâmiyet’i yok etmek gayesiyle, “Kaldıracağız İslâm’ı ortadan!” diyerek geldi.

Allah’ın yaktığı ateşi söndürebilecek bir kuvvet olur mu?

Ama bu kadar budala bunlar. Bu kuvveti Allah yakmış. Allah’ın yaktığı bir ışığı kimsenin söndürmeye gücü yetmez. Söndürmeye çalışanın dudakları yanar, kendisi yanar.

Bu Allah düşmanı da geldi. Geldi ama Bedir’de bunların çoğunun kellesi koparıldı.

Müslümanların kuvveti az ama Allah'ın verdiği kudret ve nusretle ve meleklerin de yardımıyla bunlar münhezim oldular, kaçtılar.

Ölülerin arasında dolaşıyorlar. İbn-i Mesud da ufak yapılı. Bulmuş, görmüş Ebu Cehil'i, tutmuş kafasını da kesmiş, taşıyamıyor da. Sürükleye sürükleye getirmiş;

“—Yâ Rasûlallah! İşte bu kelle, Ebû Cehil'in kellesi!”

İşte o zaman demiş ki Cenâb-ı Peygamber Efendimiz SAS:

(El-hamdü li'llâhi'llezî ahzâke yâ adüvva'llâh!)

“Ey Allah'ın düşmanı, seni zelil eden Allah'a hamd olsun! Belânı buldun işte, ey Allah'ın düşmanı! Horluk, hakirlik, her şey senin üzerine olsun! *(Hâzâ kâne fir'avne hâzihi'l-ümmeți)* Bu ümmetin firavunudur bu!” demiş.

Hız. Mûsa'nın Firavun'u vardı. Her Peygamberin bir Firavun'u var. O firavunlar her devirde de vardır. Kıyamete kadar da kökü kesilmez bunların.

“—Bu Firavun, Ebû Cehil öldü de kurtuldu mu?” Hayır, onun zürriyeti kıyamete kadar gelecek.

Sâdıkların zürriyeti, peygamberlerin zürriyetleri nasıl bâki ise, bu firavunların zürriyetleri de öyle bâki... Bize düşen sâdıklarla beraber olmaktır.

“—Niçin Allah yok etmiyor bunları?”

Ha, onlar yok olursa biz selâmette kalırız, mücahede kesilir. Biz selâmette kalırız mücahede edecek kimse bulunmaz karşımızda. Halbuki mücahedenin önünü kesmenin imkânı yok, kıyamete kadar mücahede de bâki. Mücahede nisbetinde sevap olacak ve mücahede nisbetinde insanlar dünyada terfi edecekler. Mücahede olmazsa, terakkilerin hiçbiri de olmaz, herkes olduğu yerde uyur.

Onun için bize düşen, Allah yolunda mücahede etmektir.

Yalnız Allah onların şerrine düşürmesin...

j.Ebû Huzeyfe'nin Kölesi Sâlim Hakkında

Ahmed ibn-i Hanbel ve İbn-i Mâce Hz. Aişe'den rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ فِي أُمَّتِي مِثْلَكَ، قَالَهُ لِسَالِمِ
مَوْلَى أَبِي حُذَيْفَةَ

(حم.ه. عن عائشة)

RE. 203/12 (*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale fî ümmetî misleke, kâlehû li-sâlimin mevlâ ebî huzeyfete.*)

¹¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.165, no:23559; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.99, no:120; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, 409; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.250, no:5001; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.685, no:33311; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.213, no:11774.

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale fî ümmetî misleke*)
“Allah’a hamd ederim ki, senin mislini Cenâb-ı Hak bu ümmetin içerisinde yarattı. (*Kàlehû li-sâlimin mevlâ ebî huzeyfete*) Ebû Huzeyfe’nin kölesi olan Sâlim’e diyor.”

Sâlim Acemistanlı, Arap değil. Acemistanlı ama İslâm’a hâdim. İslâm’ı kabul etmiş, İslâm’a yardımcı, Cenâb-ı Peygamber onunla övünüyor:

“—Çok şükür, Allah’a hamd ederim ki, senin gibi bir müslümanı ümmetimin içinde kıldı.” diyor.

Yani hangi milletten olursa olsun, Allah’ın sevdiği bir kul oldu mu, bahtiyardır.

k.Müslümana Elbise Giydirmek

Şimdi bir tanesini daha okuyayım.

Hennâd, Hz. Ömer RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مَا أَوَارِي بِهِ عَوْرَتِي،
وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاتِي؛ وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ، مَا
مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ، كَسَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ثِيَابًا جَدِّدًا،
فَعَمِدَ إِلَيَّ سَمَلٍ مِنْ أَخِي لَقِيَ ثِيَابَهُ، فَكَسَاهُ عَبْدًا
مُسْلِمًا مَسْكِينًا، لَا يَكْسُوهُ إِلَّا اللَّهُ، إِلَّا كَانَ فِي

¹² Hennâd, *Zühd*, c.I, s.350, no:656; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.214, no:7410; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.304, no:41130; *Câmiü'l-Ehâdîs*. c.XII, s.215, no:11778.

حِرْزِ اللّٰهِ، وَفِي جِوَارِ اللّٰهِ، وَفِي ضَمَنِ اللّٰهِ، مَا كَانَ
عَلَيْهِ مِنْهَا سَلَكٌ حَيًّا وَمَيِّتًا

(هناد عن عمر)

RE. 203/13 (*El-hamdü li'llâhi'llezî kesânî mâ üvârî bihî avretî, ve etecemmelü bihî fî hayâtî; ve'llezî beasenî bi'l-hakkı, mâ min abdin müslimin, kesâhu'llâhu azze ve celle siyâben cüdeden, feamide ilâ semelin min ahlâkı siyâbehû, fekesâhü abden müslimen miskînen, lâ yeksûhü illa'llâhu illâ kâne fî hırzi'llâhi ve fî damani'llâhi mâ kâne aleyhi minhâ seleke hayyen ve meyyiten.*)

(*El-hamdü li'llâhi'llezî kesânî mâ üvârî bihî avretî*) “O Allah’a Hamd olsun ki, avretimi örtebileceğim bir elbise ile beni giydirdi. (*Ve etecemmelü bihî fî hayâtî*) Hayatımda onunla beni güzelleştirdi. (*Ve'llezî beasenî bi'l-hakkı*) Beni hak ile gönderene yemin ederim ki, (*mâ min abdin müslimin*) hiçbir müslüman kul yoktur ki, (*kesâhu'llâhu azze ve celle siyâben cüdeden*) Azîz ve Celîl olan Allah ona yeni bir elbise ile giydirdi, (*feamide ilâ semelin min ahlâkı siyâbehû*) o da çıkardığı eski elbiseleri aldı, (*fekesâhü abden müslimen miskînen*) fakir, miskin bir müslümana verdi ise... (*Lâ yeksûhü illa'llâhu*) Bunu da Allah için yapıyor. (*Illâ kâne fî hırzi'llâhi ve fî damani'llâhi*) O elbisenin bir ipliği kalıncaya kadar Allah’ın hıfzında ve emanındadır. (*Mâ kâne aleyhi minhâ seleke hayyen ve meyyiten*) O kimse diri veya ölü de olsa...)

Şimdi el-hamdü lillah, güzel güzel giyiniyoruz, güzel güzel süsleniyoruz. Bu da Cenâb-ı Hak'ın bir nimetidir, bir lütfudur, bunu herkes bulamıyor.

Hele evvelki zamanlarda biliyorsunuz ki üzerimizde fakirlik ne kadar çoktu. Böyle süslü insanlar, temiz giyinmiş insanları bulmak pek nadirattan idi. Yokluk var, bulamıyor herkes, yapamıyor. Hatta bir yerde dinlemiştim; bir düğün olduğu vakitte düğün elbisesi elden ele, beş on delikanlıyı gezermiş böyle... Ondan alır ona verirlermiş, ondan alır ona verirlermiş. Düğün esvabı olan güveyilik esvabı alacak kudretleri yok. O kudretleri olmadığından dolayı ödünç alıyor, 5-10 kuruş veriyor yahut hediyeden veriliyor. O esvapla emaneten güvey oluyor adam. Kız da öyle, gelinlik esvaplarını emanet alıyor. Böyle bir zaruret halinden Cenâb-ı Hak bizi bugün feraha çıkarmış, bol nimetlere kavuşturmuş. Hepimizin birkaç kat elbisemiz var efendiler.

Şimdi diyor ki:

“—O Allah'a Hamd olsun ki, avretimi örtebileceğim bir elbise ile beni giydirdi.”

Bununla biz avretlerimizi örtebiliyoruz. Vücutlarımızı soğuktan sıcaktan koruyabiliyoruz. Sonra bu hayatımız içerisinde de herkesin cemiyet içinde bir mevkii var. Elbisemiz öyle kirli pisli yırtık pırtık olsa... Nasreddin Hoca'nın dediği gibi, itibar kürküme demiş, başka yok. İtibar şimdi bugün kalıba, kıyafete.

Kalıbın, kıyafetin bozuksa, cemiyet arasında ne kadar bilgin de olsa, hünerin de olsa kıymetin olmaz vesselam.

Cenâb-ı Peygamber yemin ediyor;

“—Hak üzerine beni ba’s eden Allah’a kalem ederim ki, bir kimse ki Allah ona yeni, güzel bir esvap verdi. Yahut yeni bir esvap aldı, hazır aldı yahut kumaştan yaptırdı yeni bir elbise. Yenisini alınca, eski esvaplarını aldı, esvabı olmayan bir müslüman miskine, ‘Al kardeşim bunları sen giy!’ dedi. ‘Ben yenisini aldım, bu eskisini de sana veriyorum, buyur!’ dedi. Bunu da Allah için yaptı.

Eskisini verdiğiinden dolayı, o adam Allah-u Teâlâ’nın hıfz u himayesindedir; o verdiği esvaptan onun üzerinde bir parça bulunduğu müddetçe... Hem hayatında hem de öldükten sonra.”

Eskisini verdi yenisini vermedi. Ama o eskisini de Allah için verdi. O böyle olunca, yenisini verirsen, bir fakiri bir miskini giydirirsen, kim bilir ne kadar büyük himayeyi ilahiyeye mazhar olacaksın!

Allah cümlemizin kusurlarını affetsin...
Tevkifât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...
İyi kullarının arasına bizleri de kabul eylesin...
Ve iyi kullarıyla beraber haşr olmak devlet ve şerefine cümle Ümmet-i Muhammed’i, bizleri de nâil eylesin...

Bunun için sana sıdktan bir tanecik daha söyleyeyim. Sıdk hepimizin bildiği doğruluktur ama bu öyle senin benim bildiğim gibi bir doğruluk değil. O doğruluk öyle bir doğruluk ki Allah'a karşı içiyle dışı bir. Allah'a karşı yani bugün ölüyor, ölürken bütün amellerini ortaya döküyorlar, utandıracak bir hali olmuyor ortada. Her hali Allah'ın rızasına muvafık olarak yaşamış hayatını. Hayatını Allah-u Teâlâ'nın rızasına muvafık tarzda yaşamış sâdık bir insan.

Bilmem geçen söylemiştim ama tekrarda iyilik vardır.

Bu sadâkat denilen şey nasıldır? diye bir adam düşünmüş. Bu kadar buna çok paye verdiler ama bu sadâkat, bu doğruluk nedir acaba? demiş. Bir büyük zât varmış o zaman, gideyim şu zâta sorayım da demiş.

“—Nedir bu sadâkat, bu kadar üzerinde duruyorlar?” diye sormuş.

O büyük zatın evine gitmiş. Tabii evler böyle bizimkiler gibi muntazam değil; çitten mitten örülmüş şeyler. Bir yerden bir yılan girmiş içeri, çöreklenmiş; o da bir köşede oturuyor.

Giren adam korkmuş yılanı görünce... Korkunca, efendi lütfetmiş, demiş:

“—Gel evlat gel, ne korkuyorsun? İki sözü var:

“—İmanı kamil olmaz, hakikate imana erişemez, o insan ki Allah'tan başkasından korkuyor.” demiş. “Allah'tan başkasından korkan insan, imanın hakikatine ulaşamaz!” demiş.

İkinci rivayet:

O büyük zatın işyerine gitmiş. Adam demirci imiş.

“—Buyur, gel!” demiş, “Nedir derdin?” diye sormuş.

“—Efendim ben senden sadâkat denilen, sıdk denilen şu doğruluğu öğrenmeye geldim.” demiş.

Orada demircinin körüğü işliyormuş. Adam demiri ocağın içine koymuş, kızdırıyormuş. Gitmiş ateşin içerisinden o kızarmış demiri almış avucunda tutuyor;

“—Sadâkat buna derler oğlum!” demiş.

Hiç alâkası yok tabii. Kızgın demiri avucunda tutuyor, “Sadakat buna derler oğlum!” diyor. Tabii anlayabilirsen anla...

Mülk Allah’ındır. Bütün mevcûdât, ne varsa içinde, bil bilme hepsi Allah’ın... Hepsi Allah’ın tasarrufu altında... İbrahim AS’ı biliyor muyuz? Onu Nemrut ateşe attı mı? “—Attı.”

Ne kadar ateş? “—Kocaman bir ateş.”

O ateş, o kocaman ateş İbrahim AS’ı yaktı mı?

Yakması lâzım ama, hiç yakmadı, yakamadı; gülistanlık oldu orası... Allah-u Teâlâ ateşe dedi ki:

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

(الأنبياء: ٦٩)

(*Kulnâ yâ nâru kûnî berden ve selâmen alâ ibrâhîme.*) “Ey ateş, İbrâhim’e kat’iyyen dokunma, ona karşı serin ve esenlik ol!” dedik. (Enbiyâ, 21/69)

Demek ki o koca ateş, Allah-u Teâlâ’nın tasarrufundan dışarıya çıkamıyor; İbrâhim AS’a dokunmadı, onu yakmadı. Bunu uzatmaya lüzum yok, hepinizin bildiği bir şey.

Bunu da istikamet bahsinde yazıyor:

İki arkadaş birisinin adı Süleyman birisinin adı Ahmed. İki arkadaş birbirleriyle mukavele yapmışlar, birbirinin sözünü katiyen reddetmeyecekler. Çünkü kardeşlikte kardeşine muvâfakat şarttır. Yok benim dediğim olsun dersin olmaz o iş.

“—E ben senden çok biliyorum canım, benim görüşüm de çok, bilgim de çok, param da çok... Senin bana uyman lazım!”

Olmaz öyle iş. Kardeşler birbirine uyacak, o sana sen de ona... Bunlar böyle sözleşmişler. Süleyman demiş ki:

“—Ahmed, fırını yak!”

Yakmış Ahmed fırını. O da ders mi okutuyordu yahut sohbette miydi her ne haldeyse, gelmiş demiş:

“—Efendi fırın hazırlandı, yandı.”

O onu duymamış. Birkaç dakika sonra;

“—Efendi demiş, fırını yak demiştin, yaktım.”

Yine duymamış. Üçüncü de tekrar biraz daha şiddetlice;

“—Efendi, hani fırını yak dediydin ya yaktım, hazır fırın... Ne diyeceksen de!” demiş.

“—Git de gir içine!” demiş.

Kızmış gazabına gelmiş, “Git, içine gir!” demiş.

O da söz verdiği için, gitmiş fırının içerisine girmiş. Sözünü kırmayacak ya.

Bir müddet sonra efendi kendine gelmiş;

“—Aa demiş, Ahmed fırına girdi, çabuk gidin bakın!” demiş. Bakmışlar ki Ahmed içeride oturup duruyor. Niçin?

Sadâkat böyledir! Allah'ın tasarrufundadır her şey! Allah dedi mi, sadâkatten yer de, gök de inler arkadaş!

Şimdi ateşi elinde tutuyor, kızarmış demir; “Sadâkat buna derler evlat.” diyor.

Allah Allah... Niçin?

“—Demek ki sen sâdık olursan bütün eşya, Hakk'ın tasarrufunda olan bütün eşya sana itaat eder. Bütün eşya sana itaat eder, işte bu ateşin bana itaat ettiği gibi. Gör işte!”

Biliyorsunuz ya, Mûsa AS Mısır'dan Benî İsrâil'i topladı geliyor Kızıldeniz'e doğru... Firavun da arkasından kovalıyor. Derken Kızıldeniz'e geldiler. Koca deniz, gemiler yok bir şey yok o zaman. Rap diye durdu, deniz açıldı, yarıldı böyle. Musa AS ve mü'minler geçtiler.

Firavun da arkasında şimdi, tutacak onu.
“Haydi!” diyorlar.

Firavun biliyor başına geleceğini. Gitmek istemiyor bir türlü.

Neyse iş oldu, olan oldu, Firavun da avanesiyle o suyun içinde boğuldu gitti, Ümmetiyle beraber Musa AS kurtuldu, Firavun da askeriyle beraber kahroldu gitti.

İsmail AS'ın hikâyesini yine hepiniz pek iyi bilirsiniz. Kurban vâizleri Kurban Bayramı'nda mükemmel anlattılar. İsmail AS'ın şeytanı taşıdığı yere hacılar da gidiyorlar o şeytan yerine, Şeytanları orada güzelce taşıyoruz. Aslında İsmail AS'ı kurban olmaya götürülen yer.

Orada bir de gözümüzle görmek için Allah haccı vacip kılmış. Gidiyoruz orada görüyoruz ki; Haa demek ki İsmail AS burada kesiliyordu hah. Babası onu burada kesiyordu da o bıçak bunu kesemedi yani. Sen bıçağın kesemediğini orada gör işte. Taşa vurdu taş bölündü, bıçak kesmiyor eti;

“—Nasıl keserim ey İbrahim! Allah bana kesme dedi.” diyor.

“Allah'ın kesme dediği bir şeyi ben nasıl keserim?” diyor.

Bunlar bize hikâye gibi gelmesin kardeşim! Bunların hepsinin kendine göre dili var, hepsinin kendine göre kulağı var; ama bizim kulaklar da tıkalı, gözler de kapalı.

Onun için bunlar bize;

“—Aah, amma da yaptın Hocaefendi!”
dedirtebilir içimizden ama bu düşünce
imanımıza zarar verebilir.

Allah kusurumuzu affetsin...

Yani bunları böyle sayıyorum ki bunlar hepimizin bildiği olan vakıalardır.

Demek ki Cenâb-ı Hak ateşe de yakma o adamın elini diyor.

“–Niçin? Sebebi?”

O adam sâdık bir adam, Allah’ın sevdiği bir adam. Allah sevmiş, sevdiğini böyle korur;

“–Ben böyle korurum sevdiğimi ey kul! Sen de benim sevdiğim kullarımın arasına gir, seni de böyle yakmam!” diyor.

Binâen aleyh, o adüvvullah olan Ebu Cehil’den olursan, Ebu Cehil’le beraber cehennemde yanarsın. Allah’ın sevgilisi peygamberlerle, sevgililerle olursan; onlarla beraber cennette yaşarsın.

Allah cümlemizi affetsin... Düşmanlarından muhafaza etsin...

Bizi de sevdikleriyle beraber haşreylesin...

Li’llâhi’l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

30. 05. 1971 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

